

۲۰۱۹/۱۱/۲۰

ملالی موسی نظام

بزرگداشت روز جهانی طفل

اگر این مکتب است و این معلم حال طفلان خراب می بینم

به استقبال از یکی از مهمترین روزی که مردم جهان برای حفظ و حمایت حقوق و بهبودی حیات اطفال به رسمیت میشناسد، به یاد آن اطفال محروم و مظلومی می افتمیم که نه تنها در بسیاری از ممالک دنیا، بلکه در افغانستان جنگ زده ویران هم دیربست که متحمل سخت ترین حیات مشقت باری هستند که روی عالم بشریت را در غفلت از احوال زار آنان سیاه می سازد. تجلیل از روز اطفال به پیروی از مؤسسه جهانی «یونیسف» و صندوق حمایت از آنان در سراسر جهان، زمانی مفهوم میداشته باشد که کشورها و حتی افراد و فامیلها به نوبه و باور خود در راه بهبود وضع رقتبار سرزمینهای خویش جد و جهد واقعی و دوامدار داشته باشند.

در افغانستان ۱۸ سال اخیر، چه باران کمکهای خیریه برای انکشاف و بهبود اوضاع اجتماعی، منجمله بهتر گشتن معارف و حمایت از تغییر وضع اطفال نبوده که سرازیر نشده باشد، ولی تعداد اطفال و نوجوانانی که از فقر، بیدانسی و حتی گرسنگی حاد با حالات ترس و جنگ متداوم در سراسر مملکت و کوچهها سرگردانند، به صورت وحشتناکی رو به تزايد اند. در اطراف به صد ها مکتب بر میخوریم که سقفی ندارد و بر روی زمین خشک و دشت خاک آلود اطفال مظلوم به تلاش تحصیل، حالت استثنایی و رقت باری را متحمل میگردند. یا الله!!

بهر حال روز جهانی اطفال بار اول در سال ۱۹۴۵ تحت عنوان روز اطفال عالم تعیین گردید که به روز ۲۰ نوامبر همه ساله تجلیل گردد تا همبستگی بین المللی و آگاهی در حیات اطفال را در سراسر گیتی به میان آورده باشد. البته صندوق جهانی اطفال ملل متحد یا «یونیسف» در راه خدمات و حمایت از اطفال در جهلن سهم به

سزایی دارد که در پهلوی کمک به کودکان سرزمین های خود ما، لازم است به آن مؤسسه عام المنفعة اطفال هم مدد رسانیم.

در بزرگداشت ازین روز مهم اینک خبری را در مورد اوضاع اطفال کشور به ارتباط ترس و وحشتی که بیشتر از ۴۰ سال از حوادث روزمره جنگ و کشتار عاید آن بینوایان بیگناه و مظلوم در سراسر کشور میگردد، به زبان ملی پشتو از وبسایت د امریکا غږ منحيث یک راپور تکانهنده، خدمت هموطنان تقدیم میداریم:

له هرو دریو افغان ماشومانو دوه یې ځان خوندي نه احساسوي - سروی

اطفال و کودکان بیچاره و مظلوم افغانستان و حالت دهشت و جنگ هر روزه

د ماشومانو د ساتني ادارې يا "سیف د چلدرن" په افغانستان کې د ماشومانو د وضعیت په اړه په یوه تازه سروی کې دا موندلې ده، چې له هرو دریو ماشومانو دوه یې بنوونځیو ته پر لار د چاودنو او تېنټولو په ګډون د تاوتریخوالي له پېښو سره مخ شوي دي.

دغه سروی، چې نن د سې شنبې په ورځ «لړم ۲۸ مه» خپره شوې، د افغانستان په څلورو ولایتونو کې د ۹۰ تنو ماشومانو او تر ۶۰۰ پورې د ماشومانو له پلرونو سره د مخامخ مرکو پر اساس ترتیب شوې تر ۹۵ سلنې پورې د ماشومانو پلرونو سروی کونکو ته ويلي، چې اولادونو یې جګړې تجربه کړي دي. دا په داسې حال کې ده چې سبا د چهارشنبې ورځ د لړم «۲۹ مه» د ملګرو ملتونو د ماشومانو د حقونو د کنوانسیون دیرشمه کلېزه ده.

د "سیف د چلدرن" موسسې د سروی له مخې افغان ماشومان په پرله پسې ډول په هغو شرایطو کې، چې ژوند کوي هغوی د خپل ژوند په اړه په وېره کې دي او په سختو حالاتو کې د ملاتړ د نشتون له امله اندېښنې لري. دا سروی وايي: "د افغانستان په ځینو برخو کې تر ۹۵ فیصدو پورې اندېښمنو پلرونو، چې ورسره مرکې شوي ويلي، چې د دوی اولادونو جګړه تجربه کړې ده، په کابل د افغانستان په پایتخت کې دا اندازه ۶۵ فیصده وه." د ماشومانو د ملاتړ اداره وايي، افغان ماشومان بنوونځیو ته د تګ راتګ په لار د چاودنو، ډزو، د هلیکوپترونو د بریدونو او اوزونو په وېره کې ژوند کوي.

دا اداره وايي: "افغان ماشومانو د بازار ته د تګ پر مهال او یا هم له خپلو کورونو بهر د لوبو پر مهال همدا ډول پېښو سره مخ کېږي، یوازې ۳۰ فیصده ماشومان په بنوونځیو کې ځانونه خوندي احساسوي، خو انجونې بیا د هلکانو پر تله ځانونه کم خوندي ګڼي."

دېرو ماشومانو مرکه کوونکو ته ويلي، چې کله هم هغوی بهر ته وځي دېر ويريري. د سرپل په ولايت کې يوي ۱۴ کلني انجلې مرکه کوونکو ته ويلي: "کله، چې له کوره بهر جگړه ونښلي، زمونږ په کلي کې هيڅ ځای خوندي نه وي، خو کور بيا هم له بهر څخه ښه وي. مونږ د خپلو خونو په کونجونو کې ځانونه پټوو".

کابل کې يو بلې ۱۶ کلني انجلې مرکه کوونکو ته ويلي: "زما ۱۴ کلن ورور د دارالامان پر سرک د بريد ځای سره نږدې وو، د بريد وروسته هغه تل ويريده او انديښمن به وو او کله به هم، چې لوړ غږ وشو، حتی د کور د دروازي په لور غږ به هغه له خپل ځای پورته کيده".

د افغانستان لپاره د «سيف د چلډرن» موسسې رئيس اونو وان ماینين ويلي، چې د دغې ادارې څيړنې ښودلې، چې افغان ماشومان د تاوتریخوالي په چاپيريال کې ژوند کوي او د روحي ناروغيو څخه کړيږي. دغه چارواکي ويلي، چې ښوونځيو ته د تگ راتگ پرمهال بايد د افغان ماشومانو ساتنه وشي او ښوونځي بايد د جگړو څخه لرې وساتل شي.

د ماشومانو د ملاتړ دغه اداره وايي، تعليم د ماشومانو اساسي حق دی او بايد هيڅکله د دې له امله، چې ښوونځيو ته تگ راتگ ډير زيات خطرناک دی، ماشومان له زده کړو محروم نشي.

د "سيف د چلډرن" ادارې د معلوماتو له مخې د ۲۰۱۳ ميلادي کال راهيسې په افغانستان کې شاوخوا ۱۱۵۳ ښوونځي د جگړو له امله اغيزمن شوي دي، يوازې په تير ۲۰۱۸ ميلادي کال کې ۳۷۷ ښوونځي د جگړو له امله اغيزمن شوي وو.

د دې ادارې د معلوماتو له مخې تير کال د دې له امله، چې ښوونځيو څخه د رايې اچونې د مرکزونو په توگه کار اخيستل کيده نو ځکه پر ښوونځيو بريدونه زيات وو.

د پوهنې وزارت په تيرو شپږو کلونو کې د پوهنې منسوبينو ته تر دوه زره ۷۸۷ پورې تلفات ثبت کړي دي.

د امريکا غږ

يکې از صد ها مکتب در افغانستان

